

Vlastnosti, výhody a výzvy otvorených časopisov v rámci strednej Európy

MATEJ HARVÁT

KONTAKTNÁ KANCELÁRIA PRE OPEN ACCESS

CENTRUM VEDECKO-TECHNICKÝCH INFORMÁCIÍ SR

Vedecká komunikácia v stredoeurópskych podmienkach

- Spoločné rysy
- Historické a kultúrne podobnosti
- Regionálne a ekonomické rozdiely
- Kultúrna diverzita

Otvorený prístup v strednej Európe

- Otvorené publikovanie porovnateľné so „Západom“
- Menší podiel komerčných vydavateľov
- Väčší dôraz na inštitucionálne a komunitné publikovanie
- Podiel financovania výskumu a HDP na vedu variuje

Open Access = publikačný model,
súbor zásad a postupov,
celosvetové hnutie.

Zlatý OA = časopisy/knihy voľne prístupné online
(často nutnosť úhrady APC poplatkov za voľné
zverejnenie)

Zelený OA = publikácie/rukopisy/dáta uložené v
(otvorených) repozitároch

Diamantový OA = voľný prístup bez publikačných
poplatkov a iných obmedzení

Výhody OA časopisov:

- Zvýšená viditeľnosť a dostupnosť vedeckých poznatkov
- Väčší dosah a vplyv výskumu
- Zrýchlenie tempa vedeckého pokroku
- Zvýšená transparentnosť a zodpovednosť
- Zníženie nákladov na publikovanie

SEARCH

Journals ?

Slovakia Country of publisher

SHARE OR EMBED

51 indexed journals

Refine search results

SEE JOURNALS...

- Without fees
- With a DOAJ Seal
- Author retains all rights

SUBJECTS

- Search 532 subjects
- Agriculture
 - Auxiliary sciences of history
 - Bibliography, Library science, Information resources
 - Education

Sort by

Added to DOAJ (newest first)

<< First

< Prev

Page

Slovenska Literatura ?

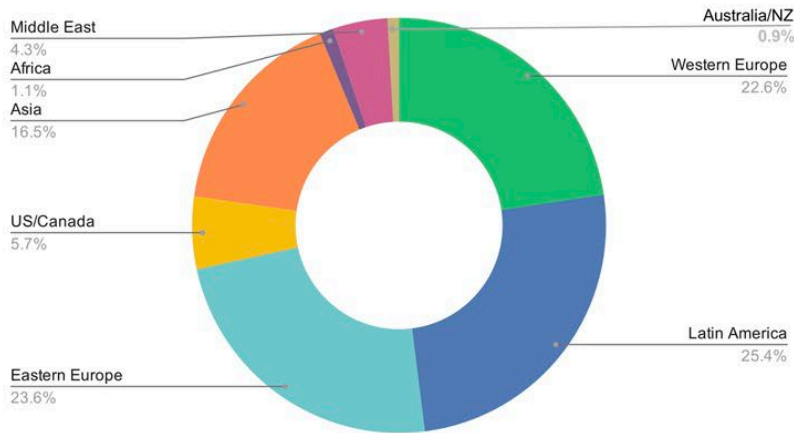
Slovak Literature

Published by *Slovak Academy of Sciences, Institute of Slovak Literature in Slovakia*
Accepts manuscripts in **Czech, Slovak**

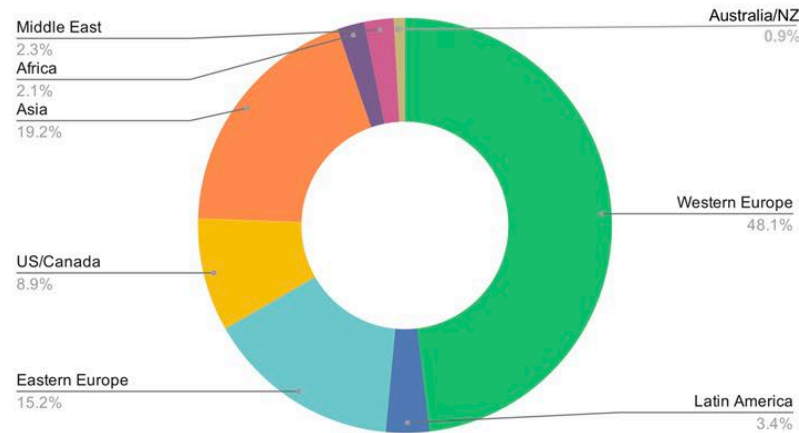
Journal subjects

Language and Literature: Literature (General)

DOAJ - OA diamond journals (n=11,064)

DOAJ - APC-based journals (n=4,132)

51 slovenských časopisov indexovaných v Directory of Open Access Journals (z toho 41 bez poplatkov)

149 českých OA časopisov (124 bez poplatkov)

77 maďarských OA časopisov (72 bez poplatkov)

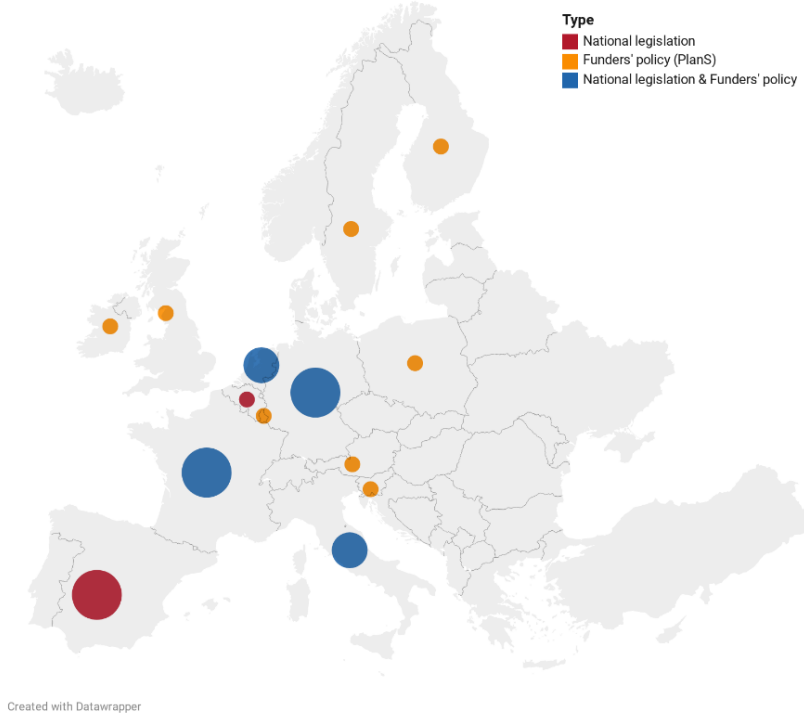
859 poľských OA časopisov (659 bez poplatkov)

59 rakúskych OA časopisov (50 bez poplatkov)

404 nemeckých OA časopisov (261 bez poplatkov)

Open Access legislation

National legislation that promotes OA, together with national Funders' policy under PlanS.

Maddi, A., Lardreau, E. & Sapinho, D. Open access in Europe: a national and regional comparison. *Scientometrics* 126, 3131–3152 (2021).

<https://doi.org/10.1007/s11192-021-03887-1>, Fig. 1.

„Analýza z hľadiska vývoja poukazuje na dôležité zistenia. Na obr. 1 si čitateľ môže všimnúť len vysoké podiely OA severských krajín a niektorých stredoeurópskych krajín, zatiaľ čo pri analýze normalizovaného ukazovateľa môžeme lepšie pozorovať **obrovský pokrok, ktorý dosiahli východoeurópske krajiny.**“ (Maddy – Lardreau – Saphino, 2021)

"Výsledky ukazujú, že **podiel OA sa výrazne zvýšil vo všetkých európskych krajinách.** Analýza relatívneho vývoja v porovnaní so svetom (NOAI) však ukazuje **významné rozdiely medzi krajinami a poukazuje na niektoré regionálne osobitosti.**" (Maddy – Lardreau – Saphino, 2021)

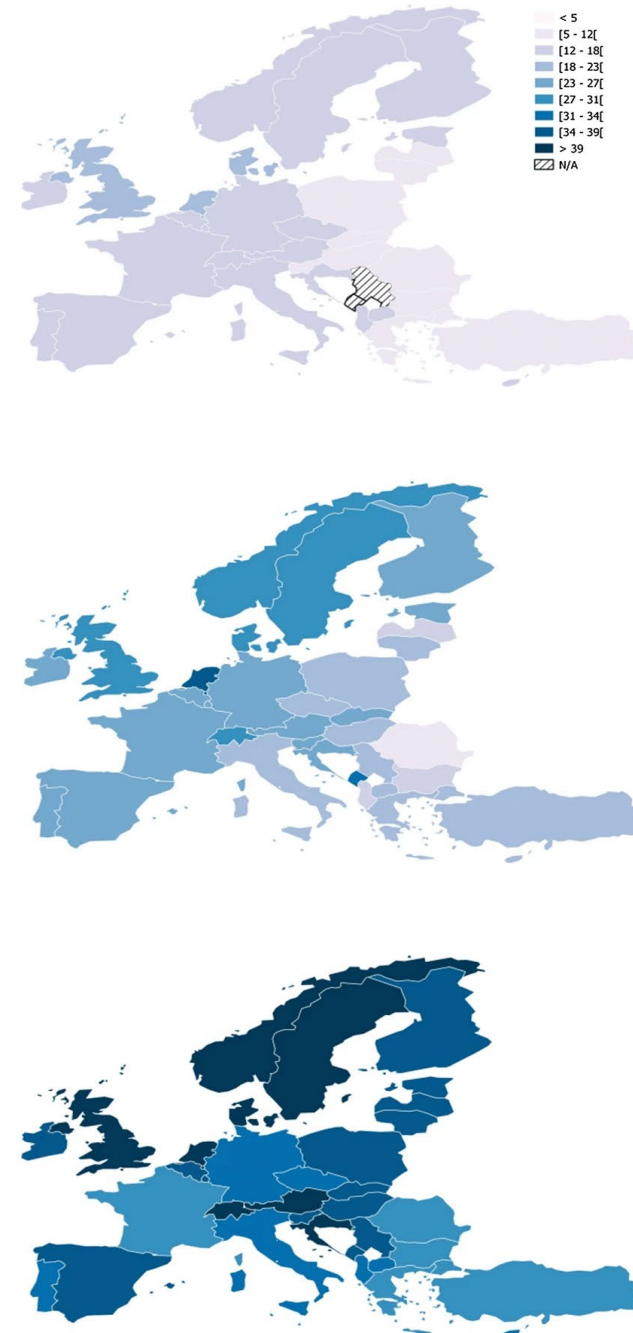
2000 - 2003

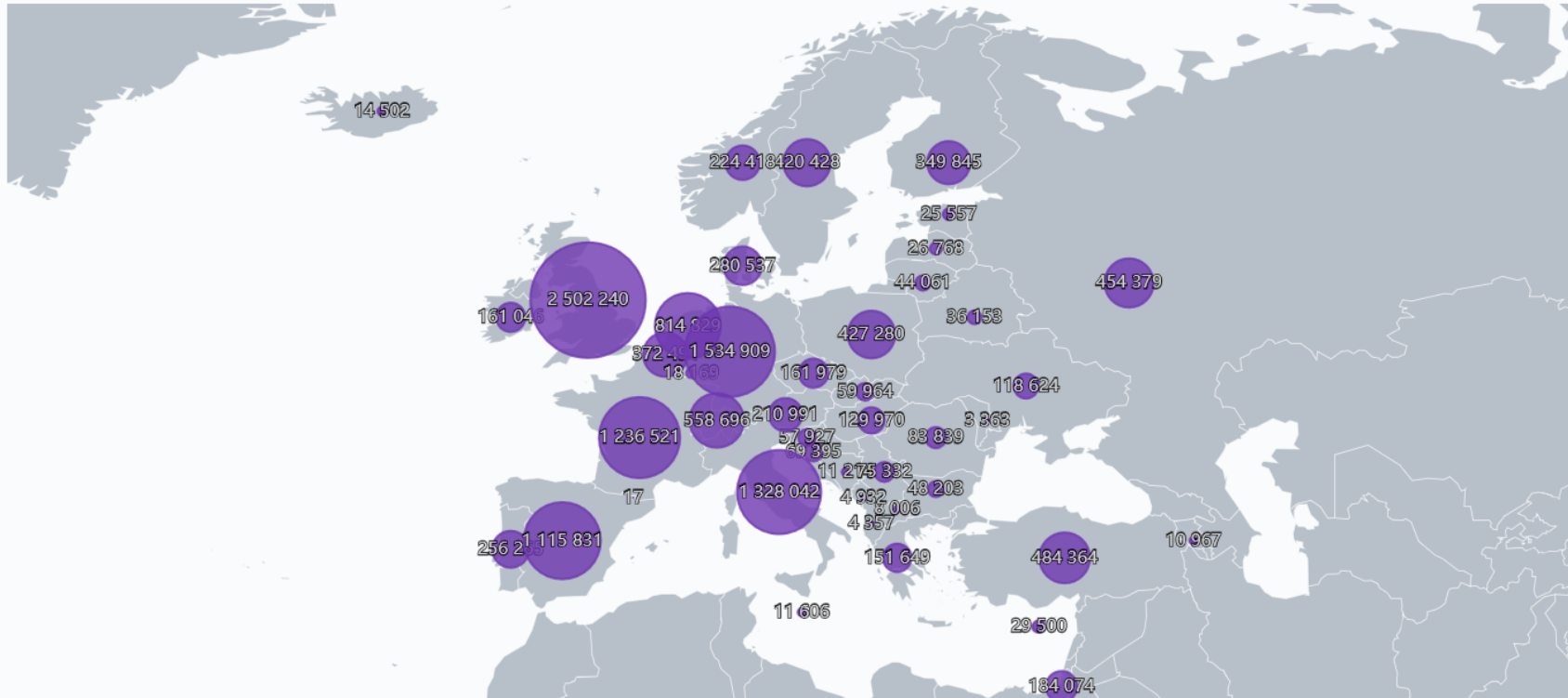

2008 - 2011

2015 - 2018

● OA publications ● OA datasets ● repositories ● OA journals

Data Last Updated:26-03-2024

All publication indicators in the OS Observatory refer to peer-reviewed publications, unless explicitly stated otherwise.

OPEN SCIENCE OBSERVATORY

An OpenAIRE service to:

- Better understand the European open research landscape
- Track trends for open access to publications, data, software
- Reveal hidden potential on existing resources
- View open collaboration patterns

Learn More

Diamantový (nekomerčný) otvorený prístup

Diamantový OA (platinový, nekomerčný, kooperatívny OA):

poskytuje prístup k vedeckým výstupom bez poplatkov pre autora/čitateľa

často nekomerčný vydavateľ (učené spoločnosti, univerzity)

založený na dobrovoľníckej práci, verejnom financovaní a komunitnom prostredí

Slovensko **326** OA časopisov celkovo, z toho **297** bez APC (stav k r. 2022)

- Diamantové **OA časopisy** vydávané akademickými inštitúciami, resp. učenými spoločnosťami majú výhodu v tom, že sú **nezávislé od komerčných vydavateľov** – nie sú nimi vytvorené ani spravované. Umožňuje to menšiu alebo iba minimálnu koncentráciu na generovanie zisku zo sprístupňovania vedeckého obsahu.

Hybridné časopisy

Autor, ktorý chce publikovať vo formáte s otvoreným prístupom, nie je obmedzený na časopisy s "plným" otvoreným prístupom (zlatý OA), ale môže si vybrať aj z dostupných hybridných časopisov s otvoreným prístupom, medzi ktoré patria často časopisy vydávané najväčšími akademickými vydavateľmi.

Hybridný časopis s otvoreným prístupom je **predplatený časopis, v ktorom sú niektoré články s otvoreným prístupom.** Tento štatút si zvyčajne vyžaduje zaplatenie poplatku APC vydavateľovi, aby sa článok mohol uverejniť s otvoreným prístupom, okrem pokračujúceho platenia predplatného na prístup k celému ostatnému obsahu.

 [Free Access](#)

Issue Information

Pages: 541-542 | First Published: 13 October 2023

[Abstract](#) | [PDF](#) | [Request permissions](#)

Original Articles

 [Open Access](#)

[The fall of Merovingian Italy, 561–5](#)

Sihong Lin

Pages: 543-562 | First Published: 10 August 2023

[Abstract](#) | [Full text](#) | [PDF](#) | [Request permissions](#)

[Bede, Æthelberht, and the 'examples of the Romans' in early medieval England](#)

Andrew Rabin

Pages: 563-584 | First Published: 24 August 2023

[Abstract](#) | [Full text](#) | [PDF](#) | [Request permissions](#)

[A coin of Queen Fastrada and Charlemagne](#)

Simon Coupland

Pages: 585-597 | First Published: 03 May 2023

[Abstract](#) | [Full text](#) | [PDF](#) | [Request permissions](#)

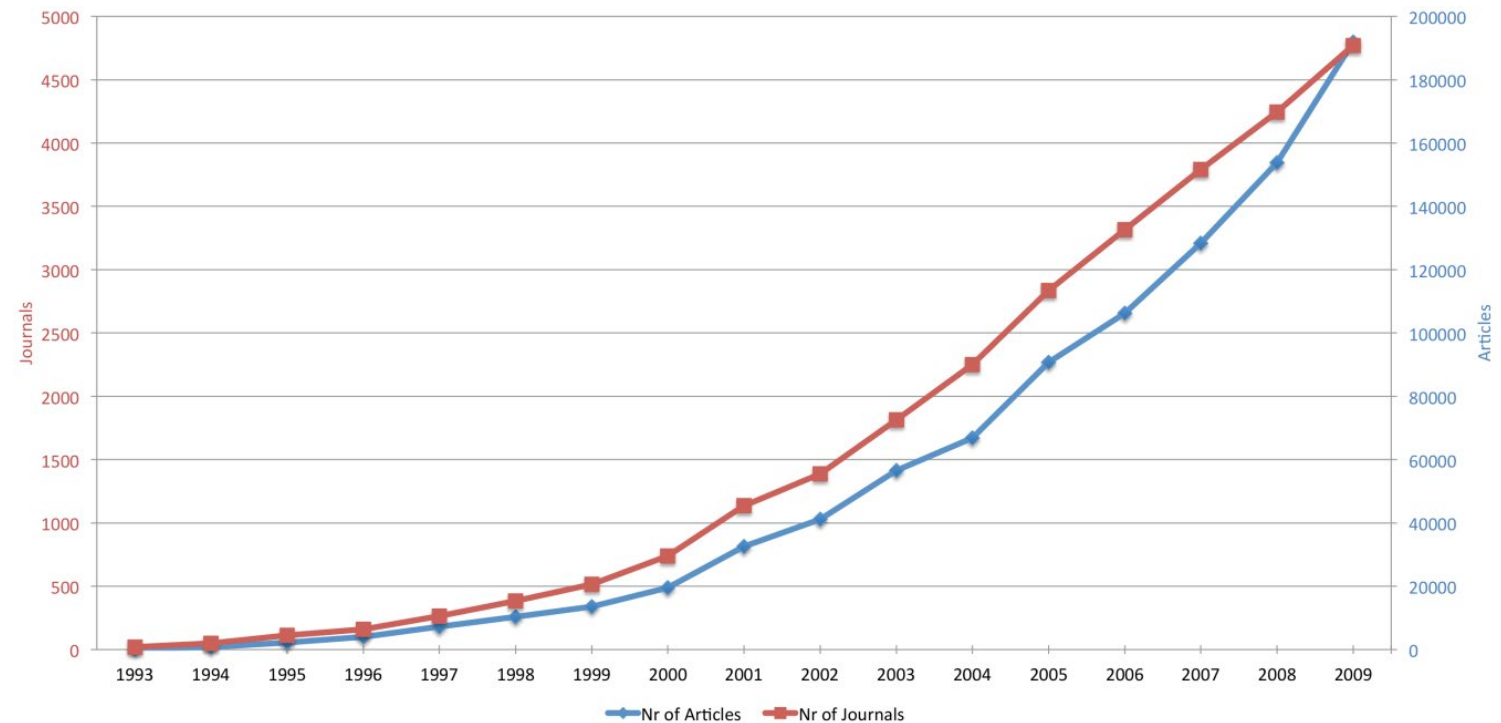
 [Open Access](#)

[Changing queenships in tenth-century England: rhetoric and \(self-\)representation in the case of Eadgifu of Kent at Cooling](#)

Jonathan Tickle

Trendy OA v strednej Európe

- Nárast počtu OA časopisov
- Nárast počtu publikovaných OA článkov
- Rastúca podpora OA zo strany vlád a inštitúcií
- Rozvoj infraštruktúry OA

Výzvy OA v strednej Európe

- Nízke povedomie o výhodách a možnostiach OA
- Nedostatok financovania OA
- Obavy o kvalitu OA časopisov
- Technické bariéry

The benefits of Open Access

Researchers in developing countries can see your work

Your research can influence people

Compliant with grant rules

The public can access your findings

Taxpayers get value for money

Higher citation rates

Practitioners can apply your findings

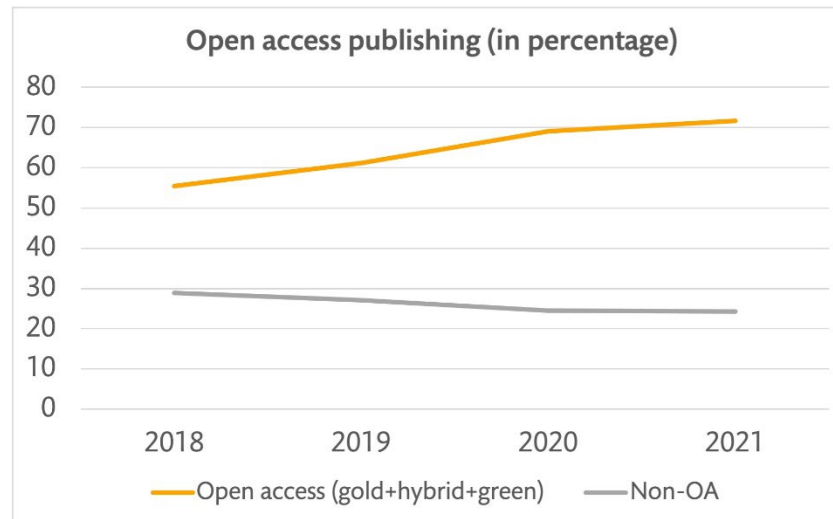
More exposure for your work

openaccess.ox.ac.uk/

Budúcnosť OA v strednej Európe

- Očakáva sa, že OA bude naďalej rásť
- Vlády a inštitúcie hrajú dôležitú úlohu pri podpore OA
- Infraštruktúra OA sa ďalej rozvíja
- Kvalita a možnosti OA časopisov sa zlepšujú

Ďakujem za Vašu pozornosť

Kontaktné údaje:

Centrum vedecko-technických informácií SR

Odbor podpory otvorenej vedy a výskumu

Lamačská cesta 8A

840 05 Bratislava

Tel.: +421 2 69253 175

Email: otvorenaveda@cvtisr.sk

